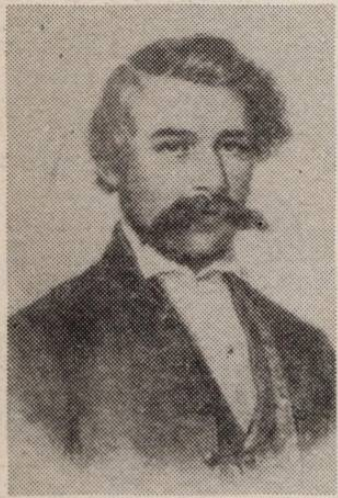

Sorra látogatta megénk költőit

175 éve született Arany János

A pataki látogatás emlékéit a kollégium tőzszomszédságában Erdélyi János házának, az egykori „filozófiai laknak” a falán márványtáblán örökítette meg az utókor, ezzel a szöveggel: Itt

szállott meg 1855 szeptemberének derekán Arany János, mikor barátjával, Tompa Mihállyal Sárospatakra érkezett. A ház lakói, Erdélyi Jánosék igaz örömmel látták vendégül, s a Főiskola ifjú-

sága énekszóval köszöntötte a két nagyhírű költőt”.

Hanváron egy hónap múlva, szeptember 19-én utazott haza Nagykorösi Arany János, s a mindenütt tapasztalt kellemes fogadtatásról sógorának így számolt be levelében: „Első nap S. Szentpéteren, s másnap Sárospatakon voltunk, s itt meg is kantizált bennünket a tanuló nemes ifjúság. Patakon Erdélyi-nél szállottunk, ki minden szívességgel fogadott.” A „kantizálás” arra a szerenadra utal, amelyet a kollégium énekkara adott Erdélyi János házánál Arany és Tompa tiszteletére.

Arany János látogatásának emléke sokáig élt a diákvárosban. Érthető tehát, hogy az 1882. október 22-én, 65 éves korában bekövetkezett halálának híre megdöbbenetelt a kollégium tanárait, ifjúságát. A főiskola ifjúságának „magyar irodalmi önképző társulata” emlékünnepeket rendezett, egyszersmind gyűjtést indítottak a városban és egész Zemplénben, hogy szobrot állítsanak Budapesten a költőnek. A szobor, Strobl Alajos alkotása, az országos adakozásból befolyt mintegy százezer forintból 1893-ban elkészült, és a Nemzeti Múzeum előtt állították fel.

A költő halálakor Radácsi György, a főiskola igazgatója fejezte ki a tanári kar és az ifjúság mély részvétét a költő családjának. Arany János fia, Arany László – maga is jeles költője a század utolsó évtizedeinek – a következő, irodalomtörténeti értékű válaszevelet küldte az igazgatósnak: „Hálás érzéssel fogadtam a kegyeletes megemlékezést, melyet a Sárospataki Református Főiskola tanári kara és ifjúsága nevében nt. Igazgató úr a bennünket lesújtó családi gyász napjaiban hozzám intézett becses level által tanúsítani méltóztatott. Mély bánatom fájdalom között is enyhületül szolgált oly testület részéről, melynek feladata a jövődön nemzedék szellemi képzésének irányt adni, nemcsak részvételének venni meleg nyilatkozatát, hanem tapasztalnom azt is, hogy boldogult atyám műveit az ifjúságra nemesen ható, eszméket ébresztő és lélekemelő nevelési eszközöknek tekintik”.

Hegyi József

Arany János: EPILOGUS

Az életet már megjártam.
Többnyire csak gyalog jártam,
Gyalog bizon'...
Legfőleg ha omnibuszon.

Láttam sok kevély fogatot,
Fényes tengelyt, cifra bakot:
S egy a lelkem!
Soha meg se irigyeltem.

Nem törődtem bennülövel,
Hetyke úrral, cifra nővel:
Hogy áll orra
Az út szélén baktatóra.

Ha egy úri löcsiszárral
Találkoztam s bevart sárral:
Nem pöröltem, –
Félre álltam, letöröltem.

Hiszen az útfélen itt-ott
Egy kis virág nekem nyitott:
Az leszedve,
Mégvolt szívem minden kedve.

Az életet, így, megjártam;
Nem azt adott, amit vártam:
Néha többet,
Kérve, kellve, kevesebbet.

Ada címet, bár nem kértem,
S több a hír-név, mint az érdem:
Nagyra vágyva,
Bételet volna keblem vágya.

Kik hiúnak és kevélynek –
Tudom, boldognak is vélnék:
S boldogságot
Irigy nélkül még ki látott?

Bárha engem titkos mételey
Főlemész: az örök kétely;
S pályám bére
Égező, mint Nessus vére.

Mily kemérdek munka várt még!...
Mily kevés, amit beválték
Félbe' -szerbe',
S hány reményem hagyott cserbe'!...

Az életet már megjártam;
Mit szívembe vágyva zártam,
Azt nem hozta,
Attól makacsul megfosztva.

Egy kis független nyugalmat,
Melyben a dal megfoghat,
Kértem kérve:
S ő halaszta évről-évre.

Csendes fészket zöld lomb árnyán,
Hova műzsám el-olvárnám,
Mely sajátom;
Benne én és kis családom.

Munkás, vidám öregséget,
Hol, mit kezdtem, abban véget...
Ennyi volt csak:
S hogy megint ültessek, oltsak.

Most, ha adná is már, késő:
Egy nyugalom vár, a végső:
Mert hogy' szálljon,
Bár kalitja már kinyitva,
Rab madár is, szegett szárnyon?

A szabadságharc bukását követő időszak legnagyobb költője, Arany János 175 évvel ezelőtt: 1817. március 2-án született Nagyszalontán Arany György és Megyeri Sára gyermekeként. Ősei nemességet kaptak a 17. században I. Rákóczi György erdélyi fejedelemtől, de mivel ezt az uralkodóház számára gyűlöletes Rákócziak adományozták, a Habsburg király semmisnek nyilvánította, s így a költő – származását tekintve – egyszerű parasztszülők fiaként emelkedett irodalmunk klasszikusainak sorába.

Az önkényuralom alatt, amikor „tél és csend és hó és halál” szakadt az országra, és „a föld megöszült” a Haynau irányította borzalmaktól, csak két költő: Arany és Tompa kezdett – ők is rövid hallgatás után – reményt önteni a nemzetbe. Ez is magyarázata annak, hogy barátságuk egyre bensőségesebbé vált, s amikor Aranyt meghívták a nagykorösi református gimnáziumba tanárnak, Tompa Mihály ellátogatott hozzá. Arany a látogatást 1855. augusztus 20-án vizsnoozta. Tompa ekkor a Gömör vármegyei Hanva református lelkésze volt. Arany családjával együtt érkezett Hanvára, ahol négy kellemes hetet töltött Tompa vendégszerető házában.

Ezt a kedves alkalmat a két költő arra is felhasználta, hogy együtt felkeresték a borsodi és zempléni táj néhány, történelmi és irodalmi szempontból nevezetes vidékét. Megtekintették az aggteleki barlangot, szeptemberben ellátogattak Szerencsre, aztán Rákóczi szülőházához Borsiba, Kazinczy Ferenc sírházhoz Széphalomra, találkozottak Lévay Józseffel Sajószentpéteren, Szemere Miklóssal a felsőzempléni Lasztocon és Erdélyi Jánossal Sárospatakon.

Ötven évvel ezelőtt Budapestről Tokajba települt Tenkács Tibor festőművész, aki tehetségével, személyének varázsával országos híru mozgalmat teremtett. A város művészetpártoló vezetőinek, jóbarátainak segítségével megszervezte a Zilahy György Művészetbarátok Körét, mely a mai napig melegsége a tokaji festőművészeti mozgalom kialakulásának. Huszonöt éve működik folyamatosan, országos szintű jelleggel. Háromszázhuszonöt kiállítást szerveztek, s minden évben két „Tokaji estet”. Ez évben indították be működésük huszonharmadik évét, s február 24-én rendezték meg az év első „Tokaji est”-jét.

A tokaji művészeti rendezvények több évtizedes gyakorlata igazolta, hogy azon igénnyel rendezik közművelődési estjüket, amelyet szívesen és lelkesedéssel támogat Tokaj lakossága.

Bizonyítékul igazolják, akik ott voltak – a tágas összenyitott kiállítóteremben többen álltak végig a rendezvényt, mind amennyi az ülők száma volt. Házigazda: dr. Boros László.

Nyitószámként Nagy János ny. igazgatóhelyettes elnekelte a Tokaji balladát. Közben a közönség szemlélgette a kiállítás homlokfalán díszlő Tenkács-alkotást, a Tokaji ballada képi művészetét.

Dr. Bencsik János korabeli sajtótermékek ismertetésével tájékoztatót nyújtott a balladáról, Sipos Zoltán által felgyűjtött tokaji valóságos néphagyományi értékről.

Mindnyájan megismerhettük a szomorú tragédiát, ami történt Tokajban, 1894. július 7-én. Borsodi József kistokaji parasztleány nem bírta elviselni mátkája hűtlenségét, s a parasztlába a halálba akarta küldeni a hűtlen leányt, de ebben megakadályoz-

Tokaji est

Tenkács Tibor festménye

ták, így önkézével törével saját magát szúrta szíven.

A szomorúság hangulatot

Nagyné Osvay Márta zongorajátéka törte meg, aki Chopin-műveket adott elő.

MŰSOROK

RÁDIÓ

KOSSUTH: 8.30: Hangszemle. – 9.00: Hírek. – 9.05: Napközben. URH-n: Hatmérőföldes. – 10.30: Szonda. – 11.00: Hírek. – 11.05: Válogatott percek. – 11.35: Galopp. Hajnóczy Péter novelláiból. – 12.00: Déli Krónika. – 12.30: Mindennapi gazdaság. – 12.40: Külpolitikai figyelő. – 12.50: Törvénykönyv. URH-n: Az Amerika Hangja magyar műsora. – 14.00: Nemzetiségeink népzenejéből. – 14.30: Nyitnokok. – 15.00: Közvetítés az Országgyűlés üléséről. – 19.00: V. matriarskom jazyku. – 19.30: In limba materna. – 20.00: In der Muttersprache. – 20.30: Na maternem jeziku. – 13.00: Hírek. – 13.05: Falurádió. – 13.20: A népzene hagyományörzői. – 13.45: Híreket. – 14.00: Hírek. – 14.05: Klasszikusok mindenkinél. – 15.00: Hírek. – 15.05: Kossuth-klub. – 16.00: Délutáni Krónika. – 16.20: Popregiszter. – 17.00: Hírek. – 17.05: Magyarországról jövők... – 18.00: Esti Krónika. – 18.30: Rádiós. – 19.00: Hírek. – 19.05: Sportvilág. – 19.30: Jó éjszakát, gyerekek! – 19.35: Az én Arany Jánosom. – 20.00: Hírek. – 20.05: Zenefórum. – 20.30: Határok nélkül. – 21.00: Hírek. – 21.05: Kossuth-klub. – 22.00: Késő esti Krónika. – 22.30: Fórum. – 23.00: Hírek. URH-n: 23.00: A BBC késő esti magyar műsora.

PETŐFI: 8.00: Sportreggel. – 8.15: Rivaldafényben. – 9.00: Hírek. – 9.05: Zene-szó. – 11.00: Hírek. – 11.05: Napóra. – 12.00: Nótakelendárium. – 13.00: Hírek. – 13.05: Hogy tetszik lenni? – 13.30: Idősebbek hullámhossza. – 14.00: Kettőtől ötig... – 17.00: Hírek. – 17.05: Napóra. – 18.00: Rockhullám. – 18.30: Visszajátszás. Dokumentumműsor. – 19.00: Hírek. – 19.05: Táncházi muzsika. – 19.30: Kölyökrádió. – 20.00: Máskép(p). – 21.00: Hírek. – 21.05: Rockújítás. – 22.00: Magyar lemezbeutató. – 22.30: Jazz. – 23.00: Hírek.

BARTÓK: 9.05: Nyitány. – 10.00: Hírek. – 10.05: Rahmanyinov: Aljéko. Egyfelvonásos opera. – 11.06: Kamarazene. – 11.40: Borsody László népzenei feldolgozásából. – 12.00: Hírek. – 12.05: Hangverseny délidőben. – 14.00: Hírek. – 14.05: Bankett Blitviában. Hangjáték. – 15.05: Faust. Részletek Gounod operájából. – 16.00: Hírek. – 16.05: Kóruspódióm. – 16.35: Magyar zeneszerzők részűvős kamarazenejéből. – 17.00: Új Hangoló. – 18.00: Hírek. – 18.05: Hangverseny francia zeneszerzők műveiből. – 19.05: Az érdekeset keressék. – 19.35: A Lausannei Kamarazenekar Haydn-hangverseny. – 21.17: Operarészletek. – 22.00: Hírek. – 22.05: Új Zenei Újság. – 22.50: Kóvics Zoltán vezényel.

MISKOLCI STÚDIÓ
a kékesi 73,2, a tokaji 73,1,
a miskolci 66,8 MHz-es
és URH-hullámhosszon

6.55: Műsorismertetés, hírek, időjárás. – A hétvége sporteseményeiről, eredményeiről tájékoztatók hallgatónkat. – A stúdió meghívott vendége: dr. Popovics László, B.-A.-Z. megye Cégbírószágnak elnöke. Telefon: 345-510. – Reklám. Szerkesztő: Csonka László. 17.00-19.00: A Miskolci Rádió kereskedelmi, információs, zenés műsora a Rademis Kft. menedzselésében.

TELEVÍZIÓ

1. MŰSOR 8.35: Baba-ház. Magazin. – 9.05: Szeresd a hétfőt! – Zenés műsor. –

Makoldiné Pap Gizella ismertette a kiállítás anyagát. Előljáróban a művész életét, aki ötven éve él Tokajban. Itt volt pedagógus, megszervezte a Tokaji Művésztelepet, szervezetteren összefogta a művészbárátokat. A kiállításon 55 képpel mutatkozott be, tempera és gouache kivitelezésben, s valamennyi tokaji vonatkozású alkotás.

Talán az est legmeghatóbb műsorszámaként Reményffy Béláné, nyugalmazott óvónő saját verseit adta elő. Tokaj „Irenke néni”, aki szép kort ért meg, hiszen most kapja rubin diplomáját – lélekbe markolóan vall óvónői hivatásáról, gyermekszertetéről, a szerelem aforizmájáról, s bölcs, választékos stílusban elszámol saját életéről. Szép este volt.

Bakonyi Béla

9.50: LA SEPT. Paletták. Alain Jaubert filmje. – 10.20: Szextetthely. Francia filmsorozat. – 10.45: Képjóság. – 16.00: Délutáni egyenleg. – 16.10: A Bakony az én Párizsom. – 16.25: Mendelssohn: Szentivánéji álom. Holland film. – 17.10: Reggeli plusz. – 17.30: Nők negyven fellett. NSZK filmsorozat. – 17.55: Katolikus krónika. – 18.05: Gaia. Ökológiai filmműsár. – 18.40: Pénzvilág. – 18.50: Mini klip-mix. – 19.00: Játék. – 19.20: Esti mese. – 19.30: Cimbor. – 20.00: Híradó. – 20.35: Mamma Lucia. Olasz filmsorozat. – 22.15: Az én hetem. – 22.35: Arthur Honegger: Johanna a máglyán. – 24.00: Késő esti híradó. – 0.05: BBC Híradó.

2. MŰSOR 6.00-9.00: NAP TV. – 15.00: Parlamenti Napló. Kapcsoljuk az Országházat. – Kellemes délutánt! – 17.10: Nas ekran. – 17.35: Gyerekeknek. – 18.00: Híradó. – 18.14: Pop-rock fényren. feketén. – Jó estét! – 18.40: Ötöd-ötös. Játék. – 18.55: A költészet percei. – 19.10: Múltidézés. – 20.00: Telesport. – 21.00: Stúdió '92. – Kulturális hetilap. – 22.00: Esti egyenleg. – 22.25: Napzárta előtt... – 22.50: Lángoló ágyak. NSZK film.

SZLOVÁK TELEVÍZIÓ

1. MŰSOR: 8.35: Objektív. – 9.05: Dallas. 9.55: Az elmúlt évek tévémsorából. – 15.15: A bolond halála. Tévéfilm. – 16.35: Alpesi síverseny. – 17.10: A nap percei. – 17.20: Sportviszhangok. – 18.25: Önök döntenek! A privatizációról. – 19.10: Esti mese. – 19.30: Tévénapló. – 20.05: Nyugalanság az onkológián. Tévététel. – 21.15: Számalom nélkül. A Jáakarat Tanács műsora. – 21.55: Kisfilmek. – 22.30: Események, kommentárok. – 23.05: Screensport.

2. MŰSOR: 9.00: A Rozmaring Klub. – 9.40: Horatius. Tévététel. – 13.00: Janiska hercegéről és a röpökös suszteréről. Cseh mese-film. – 14.30: Gyerekek magazinja. – 16.20: Publicisztikai műsor. – 16.40: Majd, ha esik és megszárad. Mese-film. – 18.00: Esti mese. – 18.20: Gyerekek magazinja. – 18.55: Területi tévé-műsor. – 19.30: Tévénapló. – 20.05: Francia természetfilm-sorozat. – 20.35: Tandem. Publicisztikai magazin. – 21.40: Híradó. – 22.08: Sport. – 22.20: Kulturális magazin.

TELEVÍZIÓS MŰHOLDKADADÁSAI:

SATI: 8.30: Varázslatos Jeannie. – 9.05: St. Pauli plébánosa. Német játékfilm. – 10.50: Klup-klub. S. 11.20: Csodás képek az állatvilágból. 11.50: Szerencsekerék. – 12.35: A nap tippje. – 12.45: Tévézsó. – 13.35: Kalifornia napja alatt. Amerikai család-sorozat. – 14.30: Varázslatos Jeannie. Amerikai vígjáték-sorozat. – 15.05: Heinz Rühmann-sorozat: A három benzinkutas. Német játékfilm. – 16.55: Hírek. – 17.05: Menj az egészségre! Nyere-ményes póker. – 18.15: Bingo. – 18.45: Jó estét, Németország! – 19.20: Szerencsejáték. – 20.05: Időjárás körkép. – 20.15: Sógun VIII. Amerikai kalandfilmsorozat. – 21.15: Minden jóra fordul. Német játékfilm. – 23.00: Késő hírek. – 23.10: Hírek és sztorik. Szórakoztató magazin. – 23.55: Filmek órája. – 0.10: Erotikus álomvilág. Amerikai játékfilm. – 1.20: Képjóság.

RTL PLUS: 8.30: Találkozás az Alexen. – 9.05: Murphy papa. – 9.55: Gazdagok és szépek. – 10.20: Marcus Welby, az orvosdoktor. – 11.10: Kedves Bill bácsi. – 11.35: Tic Tac Toe. – 12.00: Családi párbaj. – 12.30: A kalapács. – 13.00: Egy rémrendes család. – 13.30: A kaliforniai klán. – 14.20: A springfieldi történet. – 15.05: Dallas. – 15.55: CHiPs. – 16.45: Kockázatos. – 17.10: Játékshow Harry Wijnvordal. – 17.45: Az RTL video-show-ja. – 18.00: Tizenegy '99. – 18.45: Híradó. – 19.15: Az A-csapat. Akciófilm-sorozat. – 20.15: Gyilkosság a hobbit. Krimisorozat. – 21.15: Az erősebb fickók. Olasz filmvígjáték. – 23.10: Kulturális magazin. – 23.35: „M.” Férfiak magazinja. – 24.00: Szolgálat Vietnámban. Amerikai sorozat. – 0.50: Harc a maffia ellen. Amerikai sorozat. – 1.35: Szürkeüti zóna. Sci-fi-sorozat. – 2.00: A negyedik férj. Holland thriller. – 3.35: Francis. Amerikai katonai szatíra. – 5.05: Órák után. – 5.15: Tizenegy '99.

PRO 7: 8.10: Muppet-show. – 8.40: Starsky és Hutch. Amerikai krimisorozat. – 9.40: Igazságszolgáltatás. Amerikai krimisorozat. – 10.40: Mikosch bevonul. Osztrák vígjáték. – 12.25: Egy colt minden esetre. Amerikai akciófilm-sorozat. – 13.25: Mikosch a titkosszolgálatban. Osztrák-amerikai bűntügyi film. – 17.00: Trick 7. Rajzfilm-show. – 19.05: A nindzsamester. Amerikai akciófilm-sorozat. – 20.00: Híradó. – 20.15: Milliárdos bankbetétek. Amerikai játékfilm. – 22.25: Jake és McCabe. Amerikai játékfilm. – 0.15: Az éjszakai sólyom. Amerikai krimisorozat. – 1.15: Maskarádé. Amerikai kémfilmsorozat. – 2.00: Az autóstopp. Amerikai rémfilm-sorozat. – 2.35: Újra szól a hatlövétű. Amerikai western.

SZÍNHÁZ

2., hétfő
DEMETRIOS FOR ILIESA
esküvői ruhabeutatója
Kezds: este 7 órakor